

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

13. An sint in terris Monocerotes?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

ita sapius vidimus carpionem, panis bolo imposito, diu extra aquam viuere: si ergo illis spongiæ oleum pro aëre, huic panis bolus, pro aqua esse potest, cur non & frigida terræ gleba id pisci præstare queat? Deinde: *Quidquid est*, ait Plinius, *hoc certe minns admirabile facit talparum vita, subterranei animalis, nisi fortè vermium terrenorum & piscibus natura est.* Siue ergo aëre opus est piscibus, possunt in terræ cauernis tantundem habere, quantum talpæ; siue vermium more, suo se succo refrigerant; non necesse est illos terræ infertos statim extinguere. Vidi ego præstantem medicum, qui cum viperam triduo suspendisset, & suffocatam arbitrans, superinfuso vndique gypso, eius lineamenta in modulo exprimere vellet, dissecto, post aliud triduum, jam indurato gypso, profliente bestia viua, ac sibilante, & carcerarium suum quærente, periclitatus est. Vidi & ipse viperam, è gypsato sepulchro rediuiuam. Cur non & pisces ad eundem modum aliquamdiu viuere, sub terris possent, qui alioqui diu satis, sine vlla respiratione sub aquis degunt? Denique esto, nihil ibi aquarum, nihil succi, nihil sæpe etiam sit alimenti, facile concedo, plurimos emori, & in lapides indurescere; quod etiam ipsis plantis, fruticibus & herbis contingit ab arenâ interceptis paulatim lapidescente. Tales pisces, frutices, herbulas in saxis fissis, prope Kelmhemium in Bauaria inuentas, mihi olim in Rorensis cœnobij bibliotheca monstratas memini, quamquam vtrique monstratas loco monstri. Est enim non solum inconsuetum, sed etiam naturæ ordini aduersum, vt extra aquam degant pisces, aut vt piscatio in terris institui possit; sicut esset, si aliquis in mari venaretur. Hæc de aquaticis monstris, quæ in dubium vocantur.

Terra quoque fertur alere quasdam portentosas, vel quasi portentosas bestias, quas quidam negant in rerum natura inueniri, & fabulis permixtas rapiunt in quæstionem. Talis bestia est Monoceros, de quo D. Ambrosius ita scripsit: *Cornua quomodo posuit unicornum, requirendum, cum ipse unicornus inter generationes ferarum, vt periti aiunt, non inueniatur. Reddit hoc animal suspectum, quod passim pro fabula habetur.*

Oooo 2 antur

Plin. lib. 9.
Nat. histor.
cap 57.

XIII.

S Ambros.
lib. 11.

S. Gregor. lib.
31. Moral.
cap. 13.

Isidor. lib. 12.
orig. c. 2.

Albert. Mag.
l. 22. de ani-
mal.

Strabo lib. 15.
Geograph.
Plin. l. 8. c. 27.
Solin. cap. 65.
Ælian. lib. 16.
de anim. c. 20.
M. Paul. Ve-
net. l. 2. c. 43.
lib. 3. c. 28. l. 3.
c. 12. eod. l. 3.
c. 15. Ludou.
Barth. lib. 1.

antur ea, quæ SS. Patres commodè in similitudinem adhiben-
tes recensuerunt. *Rhinoceros iste*, ait S. Gregorius, *qui & Mo-*
noceros in Græcis exemplaribus nominatur, tanta esse fortitudinis
dicitur, ut nulla venantium virtute capiatur, sed sicut hi asserunt,
qui describendis naturis animalium laboriosa inuestigatione sua-
uerunt, virgo ei puella proponitur, qua venienti sinum aperit, in qua
ille omni ferocitate postposita, caput deponit, sicq; ab eis, à quibus ca-
pi queritur, repente velut inermis inuenitur. Idem iisdem par-
te
verbis refert Isidorus. Verùm, si idcirco non existere in mun-
do bestiam aliquam negandum est, quia de ea aliquid refertur
fabulosum, neque asinum, neque canem, neque ranam, aut
alias bestias plurimas existere oportet, quia de illis Phryx ille
multa excogitauit fabulosa. D. Ambrosius secutus est aliquo-
rum opinionem, qui ob fabulas adiunctas, & quia neque au-
thores, neque experientiam habuerunt, ipsam etiam censue-
runt negandam veritatem. Quod persæpe contingit, ut que
vera sunt, fidem amittant admixtione falsi. Ceterùm etiam
Monoceros à Rhinocerote differt, quorum ille cornu in fron-
te, iste in naso gerit, & descriptione vterque discrepat. Quam-
quam igitur ea, quæ oculis nostris obuia non sunt, difficulter
credant imperiti, tamen haud existimare debemus, alijs regio-
nibus concessa non esse, quæ nostris sunt negata. Non vidit
Europa monocerotem, vnicorne animal? at vidit Asia. Et
testatur Albertus Magnus, Romæ quoque à Pompeio eiusmodi
modi animal in spectaculo productum, cum elephanto con-
gressurum, cornu ad saxum limauisse. Quòd si Germania no-
stra animal hoc numquam vidit, vidit tamen cornu illius, ex-
pertaque est, contra omnia venena, vim habuisse. Testes por-
rò quàm plurimos licet adducere; ut sunt, præter S. Grego-
rium & Isidorum à nobis citatos, Strabo, Plinius, Solinus,
Ælianus; & recentiores. Marcus Paulus Venetus plurimis in
locis reperiri vnicornu affirmat, apud Tartaros, in siluis regni
Mien, in regno Indico Guzzerat, quod confine est Malabarico:
præcipuè verò, in regno Basma Iauæ maioris, frequentissimè
autem in Regno Lambri eiusdem insulæ. Ludouicus Barthe-
ma Bononiensis magnorum itinerum descriptor oculatus te-
stis, Petrus

his, Petrae cognominis Arabiae ciuitatis (vulgo Meccha Bello-
 nio) Machometis pseudoprophetæ patriæ magnificentissimum
 eommemorans templum, hæc de monocerote tradit: *Ex al-*
tera templi parte cors extat muro cinēta, in qua duos vidimus mo-
noceros, qui miraculi loco ibi ostenduntur. Subscribunt his Lu-
 douicus Cadamustus, Nicol. de Comitibus, Ioan. de Hese,
 in suis Itinerarijs. Strabo certè agens de India scribit, *Equos* Strab.loc.cit.
ibi unicornes reperiri cernuis capitibus. Paulus autem Iouius
 agens de regno Gogiano, quod supra Nili ortum, in extrema
 panè Africa, situm est, altissimis montibus, ac densissimis sil-
 uis immanium omnis generis belluarum plenis abundans, ita
 loquitur: *Idem affirmant de monocerote, quod animal vnicorne à*
nostris appellatum, pulli equini forma, colore cinereo, iubata ceruice,
hircina barba, bicubitali cornu armatam frontem præfert, quod le-
uore candoreq̃, eburneo, & pallidis distinctum spiris, ad obtundenda
habetandaq̃, venena mirificam potestatem habere dicitur. Cornu
enim immisso, & per lymphas circumducto, fontes expiare perhi-
bent, vt salubriter vinat, si inde virosa bestia prapotârint. Id viuo
animali non detrahi, cum vllis insidijs intercipi nequeat. Cornu ta-
men sponte decisum in desertis reperiri, vt in cernuis accidere vide-
mus, qui ex senectæ vitijs renouante natura, vetus cornu exuunt,
venantibusq̃, relinquunt. Hoc cornu regijs impositum mensis, toxi-
ca si qua sint epulis indita, emisso statim admirabili sudore conuiuis
prodere narrant. Ex his duos vidimus bicubitales, brachiali ferè
crassitudine: primum Venetijs, quod postea senatus Solimano Turca-
rum Imperatori dono misit: alterum pari prope magnitudine, sed
præcisa cuspidè argentea basi insertum; quod Clemens Pontifex
Masiliam profectus, pro insigni munere ad Franciscum regem detu-
lit. Ad tot scriptorum testimonia accedit diuina authoritas.
 Quorsum enim David dixit? *Salua me ex ore leonis, & à corni-* P^{sal.} 21, 22.
bus unicornium humilitatem meam, sunt enim unicornes indo-
 mitæ bestia, multiq̃ue bestijs ferociores. Rursum: *Et dilectus* P^{sal.} 23. 6.
quemadmodum filius unicornium, qui dum iuenculus est, ob
 speciem insignem amabilis est. Iterumque: *Et exaltabitur sicut* P^{sal.} 91. 10.
unicornis cornu meum; id est, potentia, gloria, felicitas mea
 crescet in altum, non sicut fragile foenum, sed vt cornu vnico-

Solin. cap. 65.

Isidor. lib. 12.

Orig. cap. 2.

Plin. l. 8. c. 21.

Isa. 34. 7.

Vincent. in

spec. 1. p. 119.

cap. 91.

nis animalis in fronte vnicum quidem, sed excelsum & valde robustum cornu gerentis. Quamuis enim cornu hoc Solinus tantum pedum quatuor, vti & Isidorus, esse dicat, Plinius tamen cubitorum duum, at Ludouicus Barthelemi trium ferme brachiorum longitudine esse affirmat: nempe pro magnitudine ætatis. Alludens ad hanc belluam etiam Isaias ait: *Et descendent vnicornes cum eis.* Tam crebra vnicornium mentio in diuinis litteris non videtur de fabulis sumpta. Pertinebat autem hic de hac quoque bestia quærere, quia, tamquam rarior, & ipsa vulgò potest pro monstro haberi. Quin discretè Vincentius ait: *Monoceros est monstrum equino corpore, cervino capite, cauda suilla, pedibus elephantis, mugitu horrido, &c.* quid magis potest esse monstruosum?

XIV.

Pleraque, de Pyrali, Phænice, piscibus fossilibus, & Monocerate dicta, ostendunt, has bestias, ob raritatem, aut inusitatum duntaxat nascendi viuendiq; modum, censerì prodigiosas; nisi quòd, quæ Vincentius de multiformi monocerotis natura tradit, veram eam belluam monstrum esse probent. Vtrum autem ea se ita forma habeat, est eorum pronunciare, qui viderunt. De Sirenibus difficilior est quæstio: possunt enim esse, vel non esse *effectus nature, qui deniat à recta consuetudine, secundum speciem dispositione;* propius vero est, vera monstra esse; alioquin enim & Satyros, & Faunos, & centauris natos liceret dicere, eos à *recta consuetudine, secundum speciem dispositione non deniare,* cum tales sint, quales fuere, qui eos genuerunt. Sunt enim, qui in India, & Libya, totas opinentur insulas Satyris & Sphingibus occupatas.

XV.

Porro, quia Sirenibus aliquo modo pares sunt Sphinges, libet etiam de illis disputare. Talia enim monstra extitisse, conijcitur 1. Quia non solum alibi passim pinguntur, verum etiam Romæ aliquot Sphinges marmoreæ ex Ægypto allatae, in Capitolio, monstrabantur. 2. Quia Ægyptij sapientissimi olim Sphinges ante templa posuerunt. 3. Quia Octavius Augustus Sphinge loco signi usus fuit; sicut alij aquilæ, leonis, draconis effigie. Quemadmodum ergo hi verorum animalium, non fictorum, figura vsi sunt; ita quidam putant, Imperatorum